

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 75.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, MARCH 31st, 1930.

LETO XXXII.—VOL. XXXII.

Slaba postrežba na ulični železnici bo postala sedaj še slabša

V Clevelandu plačujemo osem centov za eno vožnjo po ulični železnici. In pri tem imamo skrajno slabo postrežbo. In sedaj prihaja na dan družba cestne železnice, ki trdi, da nikakor ne more shajati, ako ne zmanjša število vozov, ki vozijo po progah, in s tem zmanjša število uslužbencev. Resnica je, da med 6. in 8. uro zjutraj so ulične kare nabasane z ljudmi kot so sardine nabasane v kanti, in ravno tako se godi tudi med 4. in 6. uro zvečer, toda med dnevom pa vozijo ulične kare skoro prazne. Na drugi strani je pa tudi resnica, da daje ulična železnica tako slabo postrežbo, da mnogo ljudi raje hodi eno, dve ali tri milje, kot da bi se vozili. Od marca meseca lanskega leta pa do marca letos je družba ulične železnice znižala vožnjo uličnih kar za nad 4000 milj na dan. Družba ulične železnice trdi, in v tej trditvi jo podpira mestni železniški komisar, da je do avgusta meseca lanskega leta prevozila vsak dan najmanj 1.000.000 potnikov, toda od onega časa pa do danes ni število potnikov, ki se poslužujejo uličnih kar, še nikdar presegalo 930.000 na dan. To pomeni, da se vozi najmanj 70.000 oseb manj dnevno, in če vsaka plača 8 centov za eno vožnjo, brez transferjev, pomeni to dnevno zgubo za kompanijo \$5600.00 na dan, oziroma veliko manj dohodkov. Končno nam ne bo preostajalo drugega kot da dobimo buse ali pa da si vsakdo nabavi svoj avtomobil in se vozi v njem na delo.

In mi smo vedno govorili o slami v glavi!

Chicago, 29. marca. — Znameniti zdravnik Walter D. Dandy, od znane John Hopkins bolnišnice, je imel danes na zborovanju zdravnikov — specialistov govor, tekom katerega se je izjavil, da se dve tretjini človeških možganov lahko odstrani iz glave, ne da bi to kaj škodovalo inteligenciji dotičnega. Zdravnik je povedal, da je odstranil že pri mnogih osebah več ali manj možgan, toda v letih opazovanja dotičnih oseb ni opazil nobenega zmanjšanja razuma ali inteligence pri dotičnih osebah.

Novi ameriški državljani v Clevelandu

Pretekli petek se je na zvezni sodnji v Clevelandu vršilo zaslišanje za pridobitev ameriškega državljanstva. Sledeči naši ljudje so postali ameriški državljani: Jos. Zadnik, Peter Pavlinovic, Jos. Sigmund, Mary Račić, Anna Suhadolnik, Helena Mikus, Mary Peternel in Steve Vojvodič, skupaj 8. Zadnjič izkazanih 42, danes 8, skupaj v letošnjem letu 50 novih naših državljanov. Vsem iskreno čestitke!

"Europa" na potu v domače pristanišče

New York, 29. marca. Novi veliki nemški parnik "Europa," ki je na svojem prvem potu iz Nemčije posekal vse rekorde glede hitrosti, je večeraj odplul proti Bremeru. Na krovu je imel parnik 1375 potnikov. Dočim se je parnik nahajal v pristanišču, je slednjega obiskalo 13.000 oseb, od katerih je vsaka plačala \$1.00 za vstopnino. Dohodki tega so bili podarjeni bolnišnici blaginje mornarjev.

V sedmih evropskih drža- vah preti danes resna državljanska kriza

London, 29. marca. Politična negotovost prevladuje danes v mnogih evropskih deželah. Vlade se menjajo, zopet drugje grozi kriza, in rezultat političnega položaja v raznih evropskih državah je danes sledeči: Nemčija. Koalijski kabinet pod ministerskim predsednikom Herman Muellerjem se je danes odpovedal, ker se razne politične stranke, ki tvorijo ta kabinet, niso mogle zediniti glede zavarovalnice proti brezposelnosti. Irska. Svobodna država. Kabinet je odstopil, ker je dobil v parlamentu nezaupnico radi starostne zavarovalnice. Glasovanje v parlamentu je bilo 66 proti 64. Francija. Novo ustvarjenemu kabinetu, katerega načelnik je Andre Tardieu, preti zopet kriza. Sicer je vlada dobila danes zaupnico z malo večino, pa je položaj tako negotov, da zna ministertvo vsak čas podati odставку. Poljska. Jan Pilsudski, brat znanega poljskega maršala Jos. Pilsudskega, skuša ustvariti novo vlado na Poljskem, kar se mu pa najbrž ne bo posrečilo, ker mu parlament nasprotuje. Anglija. Liberalna stranka v angleškem parlamentu, ki ima moč, da poruši sedanjo delavsko vlado Anglije, je sklenila, da te moči zaenkrat ne bo uporabila, ker se boji novih parlamentarnih volitev v Angliji. Španija. Vlada španskega ministerskega predsednika Berenguerja išče pota in sredstva, kako bi prešla iz diktatorstva pokojnega de Rivera, na pot demokracije vlade, po kateri kriči Španija. Rumunjska. Voditelji liberalne in ljudske stranke skušajo strmoglaviti vlado sedanje poljedelske stranke, kateri načelnik je Julius Maniu. Spor je nastal, ko so odkrili zaroto, katere namen je postaviti bi vsega kronprinca Karla na prestol.

Ni bil pri pameti

Vdova po umrlem krojaču Matiju Vakarju je na clevelandski sodnji vložila pritožbo glede testamenta svojega moža. Vakar, ki je zapustil \$53.000 vredno premoženje, je zapustil \$12.000 newyorškemu boljševiskem listu "Daily Worker," dočim je zapustil \$24.000 raznim sorodnikom, a ženo je praznil. Ker je pa to protipostavno, je žena vložila tožbo na sodnji. Vdova pravi, da njen mož ni bil pri pravi pameti, ko je delal testament.

G. Jakac ostane

Na posredovanje kongresmana Charles A. Mooney, do katerega se je uredništvo "Ameriške Domovine" v soboto zjutraj telefonskim putem obrnilo v Washington, je dobil naš umetnik g. Božidar Jakac permit, da lahko še nadaljnjih šest mesecev biva v Z. D. Permit je dospel v ponedeljek, danes, zjutraj.

Pivo ni dosti močno

Policijski sodnik Sweeney je te dni oprostil neko Mrs. Claro Weiss, katero je policija aretirala, češ, da je kuhala doma pivo, ki je imelo precej alkohola. Sodnik Sweeney pa, ki se je prepričal najprvo, da pivo ni bilo upijanjljivo, je žensko oprostil in pokaral policiste, češ, naj ne bodo preveč goreči v enakih slučajih, ko ne vedo, zakaj se gre.

Doheny je prost, Fall je kriv — oba z istim grehom

Brezposelnost je problem, s katerim se sedaj pečajo vse države

London, 29. marca. Problem brezposelnosti, ki povzroča Zedinjenim državam toliko skrbi in odgovornosti, je ravno tako težaven v evropskih državah, ki se imajo boriti z istim problemom. Razlika je le ta, da v Ameriki je dovolj dobrodelnih družb, ki podpirajo ljudi v potrebi, dočim v Evropi dobrodelne družbe ne vedo, kje bi vzele denar, da bi pomagale vsem, ki prosijo pomoči. Zlasti je trpljenje brezposelnih ljudi v Londonu. Tekom enega tedna se je v Angliji število brezposelnih pomnožilo za 57.000, tako da ima danes Anglija ogromno število 1.621.800 delavcev brez dela. Anglija šteje okoli 40.000.000 prebivalcev, Amerika 120.000.000, in vendar je v Ameriki le okoli dva milijona ljudi brez dela. Angleški ministerski predsednik je podzvel večeraj ostre korake, da zmanjša brezposelnost, kajti lastni pristaši v parlamentu so ga začeli napadati, da ne stori ničesar, da bi olajšal delavsko bedo. Parlament je dal delavskemu ministerskemu predsedniku 14 dni časa, da prinese na dan načrte, kako bi olajšal delavsko gorje. MacDonald je obljubil podati tozadevno definitivno načrte.

Gradbeniki

V Clevelandu zboruje te dni konferenca gradbenih ali stavbinih ravnateljev Amerike. Vse je šlo lepo na konvenciji, toda le glede mesta prihodnje konvencije se ne morejo zediniti. Predlagana je Philadelphia, Pa., in Toronto, Kanada. Najbrž se bodo odločili za Toronto, ker imajo tam delegati gotove ugodnosti, katerih brez hinavštine v Zed. državah ne morejo dobiti.

Je ustrelil brata svoje že- ne, potem pa obrnil orožje proti sebi

Dostikrat nastanejo resne posledice iz malega prepira med zakonci. To se je izkazalo tudi v slučaju Ross W. West-a, ki je star 43 let, po poklicu kontraktor za barvanje. Ustrelil je svojega svaka Oliver Hickmana, ki je star 28 let, streljal je na svojo ženo in potem je naperil orožje proti sebi. West in Hickman se nahajata v bolnici, oba težko ranjena, in so zdravniki izjavili, da ran ne moreta preboleti. West je začel streljati, potem ko se je v družini vnel prepir radi nameravanega obika sorodnikov Westa. Slednji je zgrabil za puško in oddal dva strela v Hickmana, enega v hrbet, drugega v glavo. Potem je pa mirno zopet nabasal puško in nameril v lastno glavo. Družina stanuje na 1745 Urbana Rd. Hickman, ki je po poklicu železarski delavec, je stanoval pri družini West. Pretekli petek zvečer, ko so se začeli kregati, je Hickman vstal ter šel v kuhinjo, kjer je iz ledenice vzel jabolko, nakar se je vrnil v sobo, kjer ga je West že čakal s puško. Prvi strel je zadel Hickmana v obraz, ko se je obrnil, in dočim je padel, je West drugič ustrelil Hickmana v hrbet. V tem je prihitela Westova žena, na katero je West nameril puško, toda slednja mu jo je izbila iz rok. West je bil začuden, pa je takoj pobral puško, hitel ven, nameril v glavo in padel.

Cvetlična razstava

Cvetlična razstava, ki je sedaj odprta v mestnem avditoriju, je bila v nedeljo obiskana kot šenobena druga prireditev. 30.815 oseb je plačalo vstopnino.

Šestnajst premogarjev za- sutih v globokem premo- govniku v Kentucky

Kettle Island, Ky., 30. marca. Rešilno moštvo se silno trudi, da dospe do 16 premogarjev, ki se nahajajo zaprti v Pioneer Coal Co. rudniku. Radi razširjajočih se strupenih plinov, so rešilna dela skrajno nevarna. Može mrcarjo delati v presledkih, in pričakuje se, da pridejo do premogarjev šele jutri, in bojijo se, da bodo dobili sama mrtva trupla. Vse rešilno moštvo mora imeti plinove maske na sebi, in je pol ure prenese posamezen pri rešilnem delu radi strupenih plinov.

Naši študenti

Študenti na višjih šolah v Clevelandu, ki študirajo za zdravnike, odvnetnike in druge poklice, so glede prohibicije oddali dosedaj 1572 glasov. Od teh jih je glasovalo 382 za prohibicijo, 581 za lahko vino in pivo in 609 proti prohibiciji. Sedaj glasujejo ženske študentovske, in kot se čuje, tudi mlada dekleta niso preveč navdušena za sušo.

Suhaške muhe

Ako želite slišati kaprice suhačev, tedaj imate priliko nočjo zvečer ob 6. uri, če odprete postajo WJAY. Govoril bo H. Yoder, vodja suhačev v Clevelandu, ki vam bo povedal, zakaj morajo Zedinjene države biti suhe. Poslušajte in se — smejajte!

Darovi za radio

Naš prijatelj, Mr. John Prijatelj iz Madisona, Ohio, nam je poslal dva nova naročnika in \$5, rekoč, da "ne bomo zastoj poslušali slovenski radio program." Prav lepa hvala, John! Prvo nedeljo po končanem slovenskem radio programu se vidimo!

Zanimive vesti iz raznih slovenskih naselbin široj Amerike

Direktorij Slovenskega Doma v New Yorku je razpisal novo izdajo delnic. Direktorij je pridno na delu za povečanje Doma.

V Cicero, Ill., je pred kratkim umrla Mrs. Jennie Polenik. Bolehala je delj časa na raku.

V Jolietu, Ill., je umrl rojak Anton Lavše, doma iz Dobruče. Zapušča ženo, sina in hčer.

Iz Los Angeles, Cal., se poroča, da je bil tam prijet F. H. Vesel, ki je letalski poročnik v ameriški armadi, od nekega policista na cesti, ki je mislil, da je prijel slovitega bandita Al Capone-a iz Chicage. Seveda je Vesel kmalu dokazal policistu, da je prijel napačno osebo.

Znameniti slovenski umetnik Gregorij Perušek bo imel razstavo svojih slik v Waukegan, Ill. Direktorij ondotnega Slovenskega Narodnega Doma mu je dal dvorano zastoj na razpolago, in bo naš umetnik razstavil 50 slik dne 11. 12. in 13. aprila. Mnogo slik bo prvič na razstavi. Vstopnina k razstavi je samo 25c.

Neki John Homez iz Auburn, Ill., piše v "Prosveti," da bi se v Clevelandu najela radio postaja WTAM za slovenski radio program. Dotični menda ne ve, da velja ena ura na tej radio postaji \$800.00, da je treba pevece plačati, in poleg tega da ne dovolijo slovenskega petja in slovenskega oznanjevanja kot tudi enako v drugih jezikih, razen v angleškem.

V Oglesby, Ill., sta umrla pred kratkim Angela Kralj in John Meglen. Oba sta bila dobro poznana v Oglesby in v La Sale.

V North Chicago, Ill., so ustanovili Slovenski politični klub, ki jako živahno posluje in je precej rojakov pristopilo.

Dva brata obsojena

Dva brata sta bila v soboto obsojena v Clevelandu v dosmrtni zapor, ker sta umorila nekega uslužbenca gasolinske postaje 31. decembra lanskega leta. Oba brata sta Robert Ross, 16 let star, in Benjamin Ross, 22 let star. Oba sta priznala umor, in porotniku so ju spoznali krivim umora prve vrste, toda so ju priporočili milosti sodnika, kar je preprečilo, da nista bila obsojena na električni stol.

Šolski odbor

V ponedeljek, 31. marca 1930, se vrši seja šolskega odbora Slovenske Mladinske šole S. N. Doma. Pričetak ob osmih zvečer v uradu S. N. Doma. Vse odbornike se vljudno prosi, da so gotovo n a v z o č i, ker je na dnevnem redu tudi šolska prireditev, ki se bo vršila 27. aprila, 1930. — Tajnik.

Truplo v jezeru

V Erie jezeru so našli v soboto truplo nekega precej dobro oblečenega moškega, ki ni imel pri sebi nobenih znakov, da bi dognali, kdo je. Truplo so našli v bližini Marquette Rd., v slovenski naselbini. Truplo se nahaja v okrajni mrtvašnici.

Obisk

Dobro poznana Mrs. Mary Kaučnik iz Wisconsin je prišla na obisk v Cleveland. Prišla je obiskat svoje sinove, Joe in Vencel in svoje sestre Mrs. Jennie Owen, Mrs. Angela Verbovnik in Mrs. Agnes Klemenčič. Tu ostane par tednov. Iskreno dobrodošla!

Pester slovenski radio pro- gram v nedeljo je bil v veselje vsem

Osemnajsti nedeljski slovenski radio program je bil izvanredno dober, vesel, domač in prijeten. Zopet je urica minula kot bi trenil. Zvezda na programu je bila Anica Svigelj, ta nadarjena in talentirana slovenska pevska moč, katero je bilo tako prijetno poslušati. Prav hvaležni smo ji bili, ko je navrgla poleg programa še pesmico "Sirota," katero je tako nežno lepo zapela. Pela je nadalje "Pastarica," "Pred durmi" in "Leonora." Prejela je več brzojavk in telefonov za svoj uspešni nastop. Celotno izvedbo so ji čestitali, Miss Julia Vokač je pa poslala ljubki pevki šopek cvetlic. Hvala lepa Anica, za krasen nastop!

Naš slovenski trio je v začetku zaigral "Slovensko koračnico" od Pavčiča, ki se je jako prijetno glasila. Zlasti violina, katero je igral Mr. Louis Kolar, urednik angleškega dela "Nove Dobe," glasila J. S. K. Jednote, nam je ugajala, v izbornem spremljevanju pianu, na katero je igral Mr. Joseph Kogoj in sodelovanjem Mr. Eppicha, ki je igral na čelo. Žal, da je Trio izpustil "Venec slovenskih pesmic," dasi smo imeli še dve minuti in pol časa. Postaja se je dve minuti in pol pred časom zaprla!

Svigelj bratje so svoje doprinesli s krasnimi kvarteti. Kako so fantje zapeli! "V dolini tih" in zlasti pa "Planinska roža," ki je bila zapeta z vso vmejo in sočutjem, ki ga zahteva pesem. Fantje so se prav imenitno postavili.

Naš slovenski oznanjevalec Mr. Danilo bi moral voščiti god Vinkotom, Francetom in Angelcam, toda je na Angele pozabil, ker je bil preveč zaverovan v program. Naj nadomestimo to voščilo na tem mestu.

Mali Frank Sintich je v spremstvu Culovicha znamenito dobro zaigral polko in valček. Prav dobro sta se postavila in ju priporočamo, kdor rabi dobre godbe. In izvrstna igralka na piano je Miss Louise Mandel, ki nam je zaigrala do koda. Prvi je bil boljši kot drugi, ker je bil bolj domač. Njo je spremljal Mr. Louis Spehek Jr., ki se je izkazal izvrstnega spremljevalca.

Ne moremo pa kaj, da ne pohvalimo Verovskov orkester, ki nē samo, da zna pod vodstvom Miss Stephanie Ballish izvrstno, dovršeno igrati, pač pa je orkester izbral tudi točke, domače napeve, ki so segle vsem v srce. Slišali smo "Dekle, zakaj taš," "Daj, daj, srček nazaj," "Na planinah solnce sije" in enake drobne polke, katere naše uho tako rado sliši. V resnici se moramo Verovskovemu orkestru prav lepo zahvaliti za njih mojsterski nastop. Društva, ki želijo dobro godbo pri zabavah, naj gotovo ne pozabijo na Verovskov orkester. Skratka, v nedeljo je imelo tisoče radio poslušalcev izvrstno zabavo. Vsi domači talenti so bili na svojem mestu.

Polkovnik narodne garde je slepar

Chicago, 29. marca. Polkovnik Charles Kraft, ki je bil večeraj nečastno odpuščen od poveljništva 202. regimenta narodne garde države Illinois, je od zvezne velike porote obdožen, da je poneveril \$60.000.

